

Handläggare
Yvonne Axelsson
Telefon: 08-50833959

Till
Utbildningsnämnden
2023-09-28

Utökning av anpassad grundskola på Gärdesskolan

Förslag till genomförandebeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassning och kapacitetsökning av 16 elevplatser i anpassad grundskola på Gärdesskolan till en uppskattad hyresgenererad projektkostnad om cirka 19,8 mnkr, med en tillkommande hyra det första året om cirka 1,5 mnkr.
2. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att anpassa lokaler på Gärdesskolan för internevakuering till en kostnad av 350 tkr.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I Stockholms stad finns ett växande behov av platser inom anpassad grundskola (tidigare benämnd grundsärskola). Förvaltningen föreslår därför en utökning av den anpassade grundskolan på Gärdesskolan på Östermalm. Genom verksamhetsanpassningar tillskapas 16 nya elevplatser i årskurs F–9. Projektet omfattar både nya lokaler och förändringar i befintliga lokaler för anpassad grundskola.

Planerade åtgärder avser i huvudsak ny angöring, verksamhetsanpassningar av undervisningslokaler, tillskapande av avslappningsrum, uppgradering av befintligt undervisningskök samt inhägnande av de två mindre skolgårdarna som nyttjas av den anpassade grundskolan. Åtgärderna beräknas vara klara under maj månad år 2025.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till genomförandebeslut för verksamhetsanpassningar och kapacitetsökning av anpassad grundskola på Gärdesskolan.

Bakgrund

I Stockholms stad finns ett växande behov av platser inom anpassad grundskola. Totalt fanns läsåret 2022/2023 193 platser på Östermalm, Södermalm och Norrmalm, medan behovet var 203 platser. Inom Norra innerstadens grundskoleområde finns det i dagsläget anpassad grundskola på Matteusskolan (20 platser), Rödabergsskolan (40 platser från och med höstterminen 2023), samt på Gärdesskolan (24 platser). Utbildningsförvaltningen gör bedömningen att behovet av anpassad grundskola ökar i en takt där stadens befintliga platser inte längre räcker till.

Det ökade behovet är en konsekvens av att populationen har ökat och även en konsekvens av att andelen elever i behov av anpassad grundskola har ökat över tid. Tidigare bedömdes en procent av totalpopulationen ha en kognitiv funktionsnedsättning som krävde anpassad grundskola, men numera är bedömningen att det rör sig om 1,5 procent. Förvaltningen bedömer därför att behovet har ökat med 1–4 elever per år som kommer att behöva placeras i anpassad grundskola i området Södermalm, Norrmalm och Östermalm.

Gärdesskolan har idag en lokalintegrerad anpassad grundskola med kapacitet för 24 elever. Efter utökningen kommer skolan att ha en kapacitet för ungefär 40 elever. Utökningen kommer att vara en viktig del i Norra innerstadens nuvarande och framtida lokal-försörjning. Fler bostäder byggs de kommande åren och elevantalet kommer därmed öka. Ytterligare utökning av anpassad grundskola kommer sedan att ske i takt med att den övriga skolkapaciteten byggs ut. Nya skolor inom Norra innerstaden är planerade efter 2030.

Kapacitet

Gärdesskolan är i dagsläget en grundskola för årskurs F-9 med en kapacitet för totalt 976 elever inklusive anpassad grundskola. Höstterminen 2022 var totalt 616 elever inskrivna inklusive en etablerad anpassad grundskola med 24 elever.

Etableringen av utökad anpassad grundskola kommer att få viss påverkan på Gärdesskolans möjlighet att ta emot grundskoleelever. Nuvarande anpassad grundskola nyttjar fyra helgruppsrum medan en fullt utbyggd anpassad grundskola kommer att nyttja åtta helgruppsrum. Detta kommer att innebära att skolans nya kapacitet kommer att vara 944 elever inklusive anpassad grundskola. Totalkapaciteten på skolan kommer alltså att minska med 32 platser. Då det finns lediga platser på skolan idag bedömer dock förvaltningen att förslaget sammantaget inte kommer att ha en

nämnvärd påverkan på möjligheten för elever i närområdet att få skolplats på Gärdesskolan.

Ärendet

Gärdesskolan är en F-9-skola i stadsdelen Östermalm. Skolan är inrymd i tre sammanlänkade volymer benämnda hus A, B och C (se bild 1).

Målsättningen med projektet är att Gärdesskolan från och med höstterminen 2025 ska vara en anpassad grundskola med 40 elevplatser. Lokalerna kommer att vara verksamhetsanpassade och där alla myndighetskrav för en anpassad grundskola är uppfyllda. Detta innebär en trygg och behovsanpassad miljö för eleverna.

I dag finns den befintliga anpassade grundskolans lokaler i hus B. Dessa lokaler kommer anpassas för att bli mer ändamålsenliga och samtidigt expandera i angränsande lokaler som i dag hör till grundskolan.

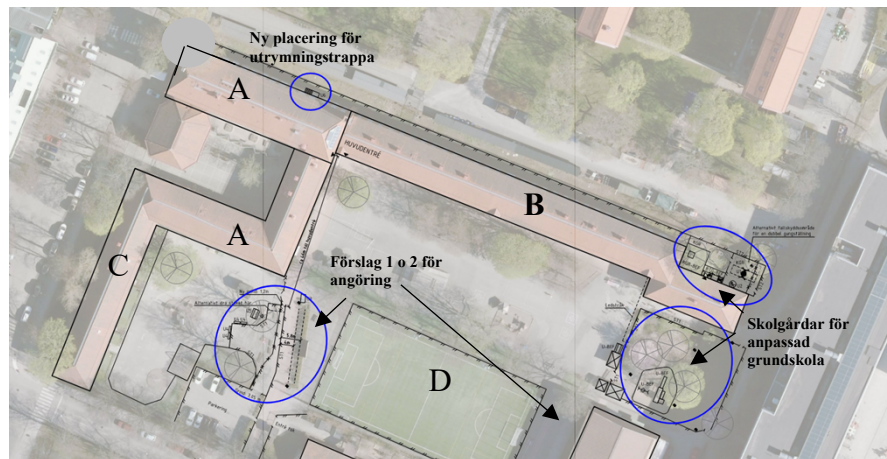

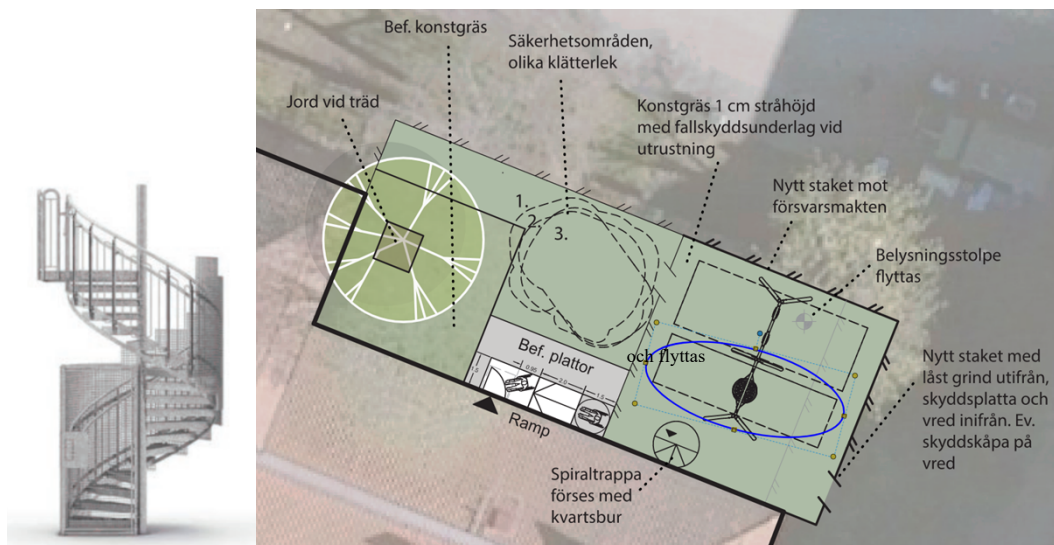
Bild 1

Utomhus kommer följande verksamhetsanpassningar att utföras:

Skolgård

Åtgärder kommer att göras på de två mindre skolgårdarna som den anpassade grundskolan använder. Lekutrustningen kommer att anpassas och gårdarna kommer att hägnas in för att göra miljön tryggare. För att göra den bakre lilla skolgården säkrare för eleverna i den anpassade grundskolan kommer ett undantag att göras genom att inhägnas denna skolgård och inte göra den tillgänglig för allmänheten. Utrymningstrappan på den bakre skolgården, under vilken obehöriga söker skydd nattetid, kommer att flyttas för att ytterligare öka tryggheten.

Se bild 1 och 2.

Bild 2

Angöring

Förutsättningarna för en optimal angöring till den anpassade grundskolan är begränsad. Val av angöringslösning begränsas av avstånd till tillgänglig entré, kulvert under mark som inte tål lasten från biltrafik, samt andra tomtägare vars mark SISAB inte kan bebygga. Projektet kommer att bestämma val av angöring tillsammans med verksamheten och grundskoleavdelningen i projekteringsskedet. Både alternativ 1 och 2 rymms inom den hyresgenererande projektkostnaden.

Se bild 1

Inomhus kommer följande verksamhetsanpassningar att utföras:

Undervisningslokaler

Lokalerna verksamhetsanpassas med framförallt mindre klassrum och fler grupprum.

Avslappningsrum tillskapas som är lugnt och säkert för avslappning i avskildhet.

Rullstols WC

Befintlig rullstols WC i markplan behöver utökas för att uppfylla dagens behov och krav med plats för brits, dusch och personal.

Elevkök/träningskök

I befintliga lokaler för anpassad grundskola finns ett elevkök som används både för undervisning i hemkunskap och som matsal för särskilt känsliga elever med behov av avskildhet i matsituationen. Elevköket uppdateras och tillgänglighetsanpassas då vissa elever sitter i rullstol.

Inomhusförvaring

I den anpassade grundskolans lokaler saknas det idag inomhusförvaring för till exempel rullstolar. Detta tillskapas inom projektet.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till den mindre skolgården på baksidan av skolan kommer att förbättras. *Se bild 1 och 2.*

Innanför entrén i B-huset vid den anpassade grundskolan finns idag en äldre trapphiss som är svår att använda för elever och personal. Trapphissen planeras att ersättas med en ny modern. Trapphissen är avgörande för att eleverna ska komma till en del av den anpassade grundskolan.

Bild 3 Befintlig trapphiss

Övernattningslokaler

I dagsläget har Gärdesskolan övernattningslokaler för föreningslivet i de lokaler som nu byggs om för den anpassade grundskolan, vilket gör att nya övernattningslokaler iordningställs på skolan. Detta då det inte lämpar sig att ha övernattningslokaler i den anpassade grundskolans lokaler. Iordningställande av övernattningslokalerna ingår i den hyresgenererande kostnaden med 800 tkr. Det är högre myndighetskrav gällande brand och utrymning för övernattningslokaler än för undervisningslokaler.

SISABS underhåll

SISAB kommer att göra visst underhållsarbete i matsalen. Väggar målas, golv byts ut och belysning ses över. Visst underhåll kommer även att ske i de nuvarande och nya lokalerna för anpassad grundskola såsom målning och belysning.

Evakuering

Evakueringen kommer att ske internt på Gärdesskolan under drygt ett år. För att kunna genomföra en intern evakuering är det nödvändigt att dela upp produktionen i två etapper.

Vissa lokalanpassningar kommer att krävas för att uppfylla ställda myndighetskrav för en anpassad grundskola, till exempel brandskydd och tillgänglighet.

Tidsplan

Projektet planerar för produktion med start i april 2024 och med ett färdigställande i maj 2025. Etapp 1 genomförs från april till oktober 2024 och etapp 2 från november till april 2025.

Ekonomi

SISAB har lämnat en budgetoffert med en hyresgenererande projektkostnad om cirka 19,8 mnkr och med en hyra år ett om cirka 1,5 mnkr.

Kostnaden för iordningställande av de interna evakueringslokalerna tillkommer med 350 tkr och kommer enligt samverkansavtalet mellan förvaltningen och SISAB att direktfaktureras. De åtgärder som kommer att utföras är: tillfällig ramp, dörrautomatik på entrépartier, samt komplettering av utrymningsvägar.

Utredningskostnad om 260 tkr kommer att direktfaktureras.

Fakta om Gärdesskolan		
	<i>Nuläge</i>	<i>Efter färdigställande</i>
Basfakta		
Tidplan för färdigställande		2025 (höstterminen)
Skolans organisation	F-9	F-9
Elevkapacitet	976 elever	944 elever
Elevkapacitet anpassad grundskola (ingår i elevkapacitet)	24	40
Ekonomi och lokaler, nyckeltal		
Total projektkostnad (inklusive direktfinansiering, evakuering och SISABs underhåll)		25,4 mnkr
Hyrespåverkande projektkostnad		19,8 mnkr
Direktfinansiering i projektet (utredningskostnad)		260 tkr
Evakuering		350 tkr
Total hyresgenererande projektkostnad per elevplats		21 tkr

Total hyresgenererande projektkostnad per ny elevplats anpassad grundskola		1,2 mnkr
Kvm per elev (hela skolan)	13,8 kvm	14,2 kvm
Total area BRA (hela skolan)	13 415 kvm	13 415 kvm
Area BRA (anpassad grundskola)		904 kvm
<i>Hyra</i>		
Tillkommande hyreskostnad (år 1)		1,5 mnkr
Årshyra	15,3 mnkr	16,8 mnkr
Årshyra per elevplats totalt (hela skolan)	15 636 kr	17 796 kr
Årshyra per elevplats, kostnad för kapacitetstillskott (för anpassad grundskola)		93 016 kr

Risker och osäkerhetsfaktorer

- Projektet bygger på en internevakuering i två etapper, vilket kräver samverkan med skolan för att säkerställa en god arbetsmiljö för elever och personal under produktionen. Detta kan öka risken för försening i projektet.
- Med anledning av att baksidan av hus B är ett skyddsområde krävs samordning med Försvarmakten, vilket kan medföra försening i tidsplanen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning och grundskoleavdelningen i samverkan med SISAB, representanter för Gärdesskolans skolledning, samt ett samordnande huvudskyddsombud.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 september 2023. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 september 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

Projektet innebär att staden uppfyller sitt uppdrag att säkra behovet av elevplatser i anpassad grundskola och att grundskolan ska vara tillgänglig för alla (*Artikel 28 Barnkonventionen*). Att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras (*Artikel 2 i Barnkonventionen*). Barn med funktionsvariation har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället (*Artikel 23 i Barnkonventionen*).

För att göra den bakre lilla skolgården säkrare för eleverna i den anpassade grundskolan kommer ett undantag att göras genom att inhägnas denna skolgård och inte göra den tillgänglig för allmänheten. Detta då skolan haft problem med obehöriga som söker skydd där nattetid. Skolgården blir efter åtgärderna en trygg miljö för eleverna i den anpassade grundskolan, vilket den inte är idag. Den främre lilla skolgården kommer också inhägnas men vara tillgänglig för allmänheten. Projektet kommer även anpassa den bakre skolgården med lekredskap och underlag efter elevernas behov.

En internevakuering innebär att eleverna går kvar på Gärdesskolan under hela projektet, vilket förvaltningen bedömer är bästa lösningen ur barnens perspektiv.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms inte leda till negativa konsekvenser utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassning och kapacitetsökning av 16 elevplatser på anpassad grundskola på Gärdesskolan mot en uppskattad hyresgenererad projektkostnad om cirka 19,8 mnkr, med en tillkommande hyra det första året om cirka 1,5 mnkr.

Förvaltningen föreslår vidare att nämnden godkänner förvaltningens förslag att anpassa lokaler på Gärdesskolan för internevakuering till en kostnad av 350 tkr.

För att undvika förseningar krävs omedelbar justering av utbildningsnämndens beslut, då beställning av genomförande måste genomföras omgående.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Genomförandeoffert
2. Offertunderlag (SEKRETESS)
3. Kostnadssammanställning (SEKRETESS)
4. Hyresberäkning (SEKRETESS)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-09-19